

DÖŞEMEALTI

5. DÖŞEMEALTI*

1. Kuruluş ve Genel Bilgi

Döşemealtı; Türkiye'nin en eski iskân yerlerinden biri olma özelliğine sahip, uzun süreli bir iskânın izlerini gösteren yaklaşık 11 m. kalınlığında arkeolojik ve jeolojik dolgununun olduğu, Alt Paleolitik dönemden Geç Roma-Erken Bizans dönemine kadar uzun süreli bir iskânın izlerini taşıyan Karain Mağarası' nın yakınındaki ovada kurulmuş bir yerleşim yeridir.

Yakın dönemde 1934 yılından beri ikamet edilen ve o yıllarda Kırkgöz-Yeniköy olarak da bilinen bu bölgenin, 1934 yılında zamanın Valisi Haşim İŞCAN tarafından buradaki iskan evlerine Kıbrıs'tan getirilen 60 kadar Türk vatandaşı ailelerin, Korkuteli Kızılcadağ mevkisinden gelen ailelerin ve çevre illerden gelen yörüklerin yerleşmesiyle "YENİKÖY" adı ile bir köyün meydana geldiği, aynı yıl içerisinde de Yeniköy Nahiyesi olarak teşkilatlandırılmış anlaşılmaktadır.

17 Aralık 1977 yılında "DÖŞEMEALTI" adı ile Belde olan bu yerleşim merkezinin, 5747 Sayılı Kanunla İlçe statüsüne kavuşturularak, 2008 yılının ikinci yarısından itibaren, Antalya'nın 19 İlçesinden biri olarak "Döşemealtı İlçesi" adı ile hizmet vermeye başladığı görülmektedir.

İlimiz ve yöre halkının ekonomisine yön veren Organize Sanayi Bölgesinin sınırları içerisinde olduğu, Uluslar arası Antalya Üniversitesi (Proje ve İnşaat Safhasında), Antalya Y. Ziya Öner Fen Lisesi ve Antalya Erüenal Sosyal Bilimler Lisesi gibi önemli eğitim kurum-

larına ev sahipliği yaptığı, Termessos, Karain Mağarası, Dağbeli Ariassos, Bademağacı Höyüğü, Kırkgöz Han ve Evdir Han gibi önemli antik yerleşim ve konaklama yerlerinin de bünyesinde barındırdığı görülen Döşemealtı İlçesinin, hızla artan inşaat alanları ve nüfusu ile ilimizde bir cazibe merkezi olmaya devam ettiği müşahade edilmektedir.

Adını aldığı "Döşemealtı Antik Yolu" nun alt kısmındaki ovada bulunan yerleşim yerleri ile birlikte o bölgeye verilen isimle anılan İlçenin İl merkezine uzaklığı yaklaşık 15 km. olup; 673,1 km² Yüzölçümü ile Antalya Merkez ilçelerinin içerisinde en büyük alana sahip bulunmakta ve 2007 Yılı Nüfusunun 37.487 kişi, 2009 yılı nüfusunun da 40.555 kişi olduğu görülmektedir.

2. Nüfus

a. İlçe'ye Bağlanarak Mahalle Olan Belde ve Nüfusları(2007):

-ÇİĞLİK	: 2.693
-DÜZLERÇAMI	: 4.445
-YEŞİLBAYIR	: 6.128

b. İlçe Beldeleri ve Nüfusları(2007):

Tüzel Kişiliği Kalkarak Köy Olan Beldeler ve Nüfusları:

-KARAVELİLER	1.436	-EKŞİLİ	879
-BADEMAĞACI	1.232	-DAĞBELİ	1.828

Döşemealtı Kaymakamlığı ve Belediyesi-10/10/2008

Döşemealtı Kırkgözhane

c. Bağlanan Köy, Mahalle ve Nüfusları

AHIRTAŞ	556	AYANLAR (Çığlık)	651
AŞAĞIOBA	321	AYDINLAR (Çığlık)	559
BIYIKLI	146	ORTA (Çığlık)	676
CAMİLİ	449	MERKEZ (Çığlık)	807
DERELİ	133	KARAMAN (Düzlerçamı)	1.752
ILICAKÖY	309	NEBİLER (Düzlerçamı)	2.663
KARATAŞ	537	ÖREN (Düzlerçamı)	30
KEVŞİRLER	152	ALTINKALE (Yeşilbayır)	2.422
KİLLİK	1.090	HÜRRİYET (Yeşilbayır)	3.706
KOVANLIK	1.161	BAHÇEYAKA (Döşemealtı)	3228
KÖMÜRCÜLER	741	TOMALAR (Döşemealtı)	625
YAĞCA	804	YENİKÖY (Döşemealtı)	6.567
AKKOÇ	333	SELİMİYE	36

İlçenin 2009 yılı toplam nüfusunun da 40.555 kişi olduğu anlaşılmaktadır.

(Bkz.)- İlçenin son nüfus bilgileri ile ilgili olarak kitabımızın, "2.Cilt-VII-SOSYAL, EKONOMİK VE KÜLTÜREL YAPI-18. SOSYAL GÜVENLİK, SOSYAL HİZMETLER VE SOSYAL YAŞAM-3-SOSYAL YAŞAM-c.Antalya İli Merkez ve İlçeleri Nüfus İstatistiği" bölümünden ayrıntılı olarak faydalanılabilir.

İlimiz Döşemealtı İlçe Kaymakamlığı, halen Döşemealtı Belediyesinin bulunduğu binada İlçenin ilk Kaymakamı olan İbrahim Hayrullah SUN'un, 30/06/2008 tarihinde görevine başlamasıyla birlikte hizmet vermeye devam etmektedir.

Kaymakamlık Adres: Yeniköy Mahallesi Atatürk Caddesi - No : 213/ Döşemealtı/ ANTALYA

Tel: 0242.421 44 21- Faks: 0242.421 31 85

3. Önemli Tarihi, Turistik ve Sanayi Mekanları / Tema Ürünleri

a) Karain Mağarası

(Bkz.)-Kitabımızın, "2.Cilt-VII-SOSYAL, EKONOMİK VE KÜLTÜREL YAPI-14. KÜLTÜR VE TURİZM-B-TARİHİ YAPI-1-MÜZELER VE ANTİK KENTLER-B-Antik Kentler-a-Antalya Müzesine Bağlı Antik Kentler- 9.Karain Mağarası" bölümünden ayrıntılı olarak incelenebilir.

b) Döşemealtı Antik Yolu**

Antalya İli Döşemealtı İlçesine bağlı Kovanlık Köyü'nün 2.5-3 km. kuzeydoğusunda, ovanın bitip Toros Dağları'nın ilk yükseltilerinin başladığı, Roma Dönemine ait Romalılar tarafından döşeme taşlarla yapılan 2.5-3 m. genişliği olan bir yoldur. Antik Dönemde yapılmış kalıntıların içinden geçerek Döşeme Boğazı adı

Antalya-Döşemealtı-Kırkgöz Han(Foto:A.Kerim ATILGAN-2010)

verilen Boğazı aşarak şimdiki Dağ Nahiyesi yakınlarına ulaşır. Antik Dönemlerde Pamfilya Bölgesi ile Pisidia Bölgesini birbirine bağlayan yol olarak kullanılmıştır.

Bu döşeme taşlarla yapılan yolun altında kalan köylere yöre halkı tarafından Döşeme'nin altında kalan köyler denmiş ve zaman içerisinde bugünkü ismi olan "Döşemealtı" ismine dönüşmüştür. Halen yöre halkı tarafından yaya yolu olarak kullanılmakta ve Döşeme Boğazı olarak bilinmektedir.

c) Kırkgöz Han ve Gölü

(Bkz.)-Kitabımızın, "2. Cilt- VII-SOSYAL, EKONOMİK VE KÜLTÜREL YAPI- 15-Vakıflar- B-VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ENVANTERİNDEKİ VAKIFLAR- 1-Antalya Vakıflar Bölge Müdürlüğü- 2-Vakıflar Bölge Müdürlüğü'ne Bağlı Vakıf Eserleri 27.Kırkgöz Han" bölümünden ayrıntılı olarak incelenebilir.

Termessos-Kral Mezarı-(Foto:Azmi BUYRUK)

d) Termessos Antik Kenti

(Bkz.) Kitabımızın, “2. Cilt- VII-SOSYAL, EKONOMİK VE KÜLTÜREL YAPI-14. KÜLTÜR VE TURİZM-B-TARİHİ YAPI-1-MÜZELER VE ANTİK KENTLER- B-Antik Kentler a-Antalya Müzesine Bağlı Antik Kentler- 24-Termessos” bölümünden ayrıntılı olarak incelenebilir.

e) Döşemealtı Halısı**

Döşemealtı, Burdur Antalya Karayolunun 11. km.sinden başlayarak geniş bir düzlükte 26 farklı yerleşim yerinden oluşan bölgeye verilen addır. Döşemealtı Halısı adını bu bölgeden almıştır. Yöre halkından edinilen bilgilere göre ilk Döşemealtı Halısı Kovanlık Köyüne yerleşen Karakoyunlu Yörükleri ve Aşağıoba köyüne yerleşen Yeni Osmanlı Yörükleri tarafından dokunmaya başlanmış ve buradan Döşemealtı'nın diğer köylerine yayılmıştır.

Döşemealtı Halılarında kırmızı, sarı, yeşil, mavi, koyu kırmızı, siyah ve beyaz renk olmak üzere 7 çeşit renk kullanılmaktadır. Halıların atkısı ve çözgüsü yün ipten yapılır. Kök Boyası Bitkisi: Yüksek yaylalarda yetişir, sarmaşık tipindeki bitkinin kökünün kurutulularak toz haline getirilmesinden elde edilir. Sumak Bitkisi: Yol kenarlarında ve kırsal alanlarda yetişir, arandığı zaman kolay bulunan bir bitkidir. Sey: Limon tuzuna benzer hazır halde satılır kekremsi bir tadı vardır. Halı ipleri önce acılama dediğimiz sistem olan ezen-tere, hayıt, asma yaprağı, ceviz kabuğu gibi bitkilerin herhangi birinden yapılır. Örnek: Önce elde eğrilmiş gelep haline getirilmiş bir sıra yün ip döşenir, bunun üzerine kıyılarak hazırlanmış Ezenter'e'nin yapraklı dalları döşenir, üzerine tekrar bir sıra ip bunun üzerine takriben bir yemek kaşığı limon tuzu ve bir yemek kaşığı Sey karışımı ilave edilir (limon tuzu sey karışımı

boyanacak ipin azlık ve çokluğuna göre değişir), sonra üzerini kapatacak şekilde kazan su ile doldurulur. Bo-
yamanın sağlıklı olabilmesi için kazanın içindekilerin üzerine ağırlık konur. Bu kazan ipler sarı renk alana kadar (yaklaşık 1-1.5 saat) kaynatılır. Bu ipler kazandan çıkarıldıktan sonra uygun yelere asılarak kurutulur. Bu işleme ipin acılması denir.

Boyama Çömleğinin Hazırlanışı

Toprak bir küpün ağız kısmı kırılarak çömlek denilen toprak kap elde edilir. İpler boyanmaya başlamadan önce sakızlık, meşe ve palamut'un herhangi birinin küllerinden elde edilecek küllü su bu çömlek içine katılır. Yine çömlek içine limon kabuğu, çivit, kurutulmuş labada bitkisinin kökü dövülüp toz haline getirildikten sonra bir elekten geçirilerek elenir ve elekten geçirilen bu tozlar çömleğe konur. Bazı yerlerde inek idrarı da konur. Bu karışımın elde edildiği kabin başta bahsettiğimiz toprak çömlekte olmasına dikkat edilir, karışımın daha iyi renk vermesi sağlanır. Bu karışımın çömlek sıcaklığı 28-30 derece olması gerekmektedir. Bu çömlek (küp) kışın sıcaklığı muhafaza etmek için hayvan gübresine gömülür, bu karışıma başka su ve katkı maddesinin girmemesine dikkat edilir, üzeri örtülür, Bir hafta bu karışım bekletilir. Aksi takdirde bu karışım bozulur, istenen renk elde edilmez. Yeşil Renk: Daha önce acılanmış ve sarı renk almış, kurumuş ipler çömleğin içine katılarak arada karıştırılır, yeşil renk alınca ipler küpten çıkarılır, böylece ipler yeşil renge boyanmış olur. Mavi Renk : Yeşil rengi elde etmek için hazırlanan çömlek (indigo) içindeki katılan katkı maddeleri aynı durur, sadece burada acılanmamış beyaz ip doğrudan çömlek içerisine konur, istenilen mavi renk elde edilinceye kadar karıştırılır, kontrol edilir, istenen mavi renk elde edilince küpten çıkarılır.

Döşemealtı Halısı-(Foto:Azmi BUYRUK)

Sarı Renk: Bir kazan içerisine bir sıra ceviz kabuğu döşenir, bir sıra ip döşenir, sonra bir miktar sey (bir kg ipe 250 gram olmak üzere) konur, ve su ilave edilerek sarı renk elde edilinceye kadar kazan kaynatılır. Kazanın içindeki iplerin iyi boyanması için ağırlıklarla bastırılır. **Siyah Renk:** Siyah renk elde etmek için 1 kg ip ile 1 kg palamut kazanda kaynatılır, elde edilen kahverengiye 1 kg ip için 40 gram demiroksit ve 400 gram tuz karıştırılarak 1 saat kaynatıldıktan sonra istenilen siyah renk elde edilmiş olur. **Kırmızı Renk:** Bir kazanın içerisine bir miktar kök boyası konur, bir sıra beyaz ip döşenir, döşenen ipin üzerine sey ile limon tuzu serpilir, tekrar üzerine kurutulmuş ve dövülmüş olan kök boyası konur, ondan sonra kazanın içine ipleri örtecek kadar su konur, ve taşmasını önlemek için üzerlerine ağırlık konur, istenilen kırmızı renk elde edilene kadar kaynatılır ve kontrol edilir. **Koyu Kırmızı (Kahverengi):** Palamut ağacının meyvesinin kabuğu, sumak üzümü, ceviz kabuğu gibi bitkilerden herhangi birisi ile kök boyası bir kazanda su ile karıştırılarak kaynatılır, koyu kırmızı veya kahverengi renk elde edilmiş olur. **Örnek:** Bir kazanın içerisine palamut kabuğu döşenir, bunun üzerine bir sıra beyaz ip döşenir, bunun üzerine bir miktar sey ve limon tuzu konur, tekrar palamut kabuğu döşenir, onun üzerine tekrar beyaz ip döşenir, onun üzerine bir miktar sey ve limon tuzu konarak su ile doldurulup, kazanın taşmasını önlemek için ağırlık konarak kazan kaynatılır, istenen renk elde edilinceye kadar kaynatılır, ve kontrol edilir. İstenen renk elde edilince ipler kazandan çıkarılır, bol su ile yıkanır. **Beyaz:** Doğal olarak koyundan elde edilen yün kirmanla eğrilerek doğrudan boyamadan kullanılır.

Döşemealtı Halısının modellerine göre sınıflandırılması

- 1 - Halelli
- 2 - Dallı (Hayat Ağacı)
- 3 - Toplu
- 4 - Toplu Terazili
- 5 - Mihraplı
- 6 - Akrepli
- 7 - Kocasulu modelleri bulunmaktadır.

Kenar Motiflerine göre sınıflandırılması

- 1 - Tutmaç : Beş taş, Yıldızlı Top, Bıçak Ucu, tutmaç motifleri vardır.
- 2 - Kocasulu : Yantır (Kıvrım) , Kocasulu (Koç Boy-nuzu, Beş Parmak, Kara Saban Demiri, El Hayası) motifleri vardır.
- 3 - Develi Su: Deve ve çalı motifleri vardır.
- 4 - Kenar Suyu : Keme dişi, Öküz sidiği motifleri bulunmaktadır.
- 5 - Albay Suyu: Elmalı Suyu ve Kazak Suyu (emekli bir albayın Kazakistan'dan getirmiş olduğu Kazak Halısından ismini almıştır.) motifleridir.

Ebatlarına göre sınıflandırılması

- 1 - 2 m x 3m ebatında Taban Halısı ,
- 2 - 1.26m x 1.83m Büyük Halı
- 3 - 0.80m x 1.25m Namazlık (Çeyrek)
- 4 - 0.75m x 3m Yolluk ,
- 5 - 0.40m x 0.80m Yastık (Divan Yastığı) (Topan) olmak üzere sınıflandırılmıştır.

Döşemealtı Halısının düğüm sayısı cm² başına veya dm² başına olduğu arka kısmından sayılır.

(Bkz): Kitabımızın "2. Cilt- VIII. Bölüm- 7. HALI DOKUMA - DÖŞEMEALTI HALILARI" bölümünden ayrıntılı şekilde faydalanılabilir.

f) Düzlerçamı Milli Parkı

(Bkz.)-Kitabımızın, "2.Cilt-VII-SOSYAL, EKONOMİK VE KÜLTÜREL YAPI- 12. ÇEVRE VE HAVA- 1.ÇEVRE-a-Çevre ve Orman İl Müdürlüğü- 1.Bazı Faaliyet Sahaları- a.1.3. Düzlerçamı Yaban Hayatı Geliştirme Sahası" bölümünden ayrıntılı olarak incelenebilir.

g) Güver Kanyonu (Uçurumu)

(Bkz.)-Kitabımızın, "2.Cilt- VII-SOSYAL, EKONOMİK VE KÜLTÜREL YAPI- 12. ÇEVRE VE HAVA- 1.ÇEVRE-a-Çevre ve Orman İl Müdürlüğü- 1.Bazı Faaliyet Sahaları- A.1.2. Güver Kanyonu Tabiat Parkı" bölümünden ayrıntılı olarak incelenebilir.

h) Dağbeli Ariassos Antik Şehir ve Kapısı

ı) Düzlerçamı- Evdir Han

(Bkz.)-Kitabımızın, "2.Cilt- VII-SOSYAL, EKONOMİK VE KÜLTÜREL YAPI- 15-Vakıflar- B-VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ENVANTERİNDEKİ VAKIFLAR- 1-Antalya Vakıflar Bölge Müdürlüğü- 2-Vakıflar Bölge Müdürlüğü'ne Bağlı Vakıf Eserleri- 28.Evdir Han" bölümünden ayrıntılı olarak incelenebilir.

i) Kocain Mağarası**

Antalya İli Döşemealtı İlçesi'nin sınırları içerisinde kuzeydoğusunda yer almaktadır. Antalya'ya yaklaşık 56 km uzaklıktadır. Antalya Burdur Devlet Karayolunun 30. km.sinden kuzey istikametine Selimiye, Karataş, Ilıca, Karaveliler, Ekşili, Camili, Killik ve Ağırtaş Köylerine sapılan yoldan gidilerek, Ağırtaş ve Killik Köyüne giden araçlarla gidilmektedir. Killik Köyü Çakırlar mahallesi yol ayrımından sapılan yeni açılmış olan stabilize yoldan araçlarla mağara önüne kadar gidilmektedir. Kocain Mağarasının bulunduğu yer 1171 metre rakımlı olup, İndağı'nda bulunmaktadır.

Kocain mağarası, anıtsal sarkıt ve dikitleri ile tabiat tarihini; tarih öncesi buluntuları ve okunabilen yazıtlarıyla da Antalya Bölgesi'nin tarih ve arkeolojisini yansıtan en önemli mağaralardan biridir.

İlk kez 1919 yılında keşfedilen mağaradaki arkeo-

Antalya-Döşemealtı-Dağbeli Ariassos Antik Şehir Kapısı (Foto:Azmi BUYRUK)

lojik araştırmalar 1946 yılından sonra çeşitli dönemlerde Ankara Üniversitesi Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi Prehistorya Bölümünden Prof. Dr. İ.Kılıç KÖKTEN tarafından yapılmıştır. Speleolojik yönden ilk araştırması ise 1972 yılında Dr. Timuçin AYGİN ekibi ve Fransız mağaracılar tarafından gerçekleştirilmiştir.

İçinde bulunan dev sarkıt – dikitler ve kar beyazı oluşumları ile doğa harikası olan mağaranın giriş ağı yaklaşık 20 metre ve yüksekliği 75 metre genişliğindedir.

Uzunluğu ise 633 metre olup, ana hatları ile 2 büyük salondan oluşmakta, taban yüksekliği yer yer 80 metreye varmaktadır. Karain Mağarası ile beraber Prehistorik dönemden Bizans Dönemine kadar bölge arkeolojisine ışık tutan mağaranın okunabilen yazıtlarından erken Hristiyanlık döneminde de dinsel bir işlevi olduğu anlaşılmaktadır.

**Derleyen: Azmi BUYRUK-İl Kültür ve Turizm Md.ğü Emekli Şb. Md

Yararlanılan Kaynaklar:

- Antalya Tarihi ve Turistik Rehberi-(Hüseyin ÇİMRİN)
- Antalya Valiliği Kültür Envanteri
- Türkiye Mağaraları-(Dr. Jeolog Timuçin AYGİN)
- Elle Dokunmuş Türk Halıları-(A.Naci EREN-Sanat Tarihçisi/Etnograf/Araştırmacı)

Yararlanılan Kaynak Kişiler:

- Ramazan KAYNAR-Döşemealtı-Camili Köyü(Emekli Öğretmen – Halıcı)
- Celil ŞAHAN-Döşemealtı-Kovanlık Köyü-Antalya
- Hatice ÖZTÜRK-Döşemealtı-Kovanlık Köyü

Antalya-Döşemealtı-Düzlerçamı Evdir Han

(Foto:A. Kerim ATILGAN 2010)

Su Sarnıcı (Foto:Azmi BUYRUK)

j) Organize Sanayi Bölgesi

(Bkz.)- Kitabımızın, "2.Cilt- VII-SOSYAL, EKONOMİK VE KÜLTÜREL YAPI- 3- Ekonomi, Ticaret ve Sanayi- 4-Antalya Organize Sanayi Bölgesi" bölümünden ayrıntılı olarak incelenebilir.

k) Su Sarnıçları

l) Orfe At Çiftliği (Konaklama ve İaşe)

m) Ekşili Tescilli Koca Çınarı

4. İlçede Faaliyette Bulunan / Bulunmuş Olan Belediyeler

İlçede, 5747 Sayılı Kanun gereği; 2009 yılı mahalli seçimlerine kadar Döşemealtı Belediyesi ve bağlı beldelerde Yeşilbayır, Çıglık, Düzlerçamı, Ekşili, Karaveliler, Dağbeli ve Bademağacı Belediyeleri hizmet vermekte iken, Döşemealtı'nın ilçe statüsüne kavuşmasından sonra Yeşilbayır, Çıglık ve Düzlerçamı beldeleri mahalleye dönüştürülerek Döşemealtı Belediyesi bünyesine katılmış bulunmakta, Ekşili, Karaveliler, Dağbeli ve Bademağacı Belediyeleri de 2010 yılı itibarıyla halen hizmet vermeye devam etmektedir.

5. İlçe Belediyesi ve Faaliyette Bulunmuş Olan Bazı Belediyeler

1. Döşemealtı İlçe Belediyesi

Belediyenin öne çıkan hizmetleri arasında; altyapı, Kapalı Halk Pazarı, Park ve Bahçe ve imar çalışmalarının öne çıktığı görülmektedir.

a. Tarihçe*

Döşemealtı 1934 yılından beri ikamet edilen o yıllarda Kırkgöz-Yeniköy olarak bilinen bir köydü. Kırkgöz ismi; kırk ayrı yerden çıktığı söylenen, tarımsal alanların, Kepez Elektrik Santralinin ve Düden Şelalesinin de su kaynağı olan su havzasının oluşturduğu bir göldür.

İlçe bu gölün ismiyle birlikte Kırkgöz-Yeniköy olarak da anılmıştır. İlçe yerleşimi 1934 yılında o zamanın Valisi Haşim İŞCAN tarafından iskan evlerine Kıbrıs'tan 60 kadar Türk vatandaşı olan ailelerin, Korkuteli Kızıladağ mevkisinden gelen ailelerin ve çevre illerden gelen Yörüklerin yerleşmesiyle genişleyen "YENİKÖY" adı ile bir köy olmuştur. Aynı yıl içerisinde, İlçenin merkeze 15 km uzakta olması, eski Antalya-Burdur karayolu üzerinde bulunması ve çevre yerleşim birimlerinin yakın olması sebebiyle Yeniköy Nahiyesi olarak teşkilatlandırılmış anlaşılmaktadır.

17 Aralık 1977 yılında tarihi DÖŞEMEALTI Kasa-bası, "DÖŞEMEALTI" adı ile Belediye unvanını almıştır. Döşemealtı Belediyesi etrafında; doğusunda Çıplaklı Mahallesi ve Kepez İlçesi Başköy Mahallesi ve Oda-başı Köyü, kuzeydoğusunda Aşağıoba Köyü, batısında Çıglık Mahalleleri ve Termessos Antik Kenti, kuzeyinde Kömürcüler, Kovanlık ve Bıyıklı Köyleri, kuzeybatısında Yağca Köyü ve Karain Mağarası, güneyinde de Yeşilbayır Mahalleleri, Düzler Çamı Mahallesi, Nebiler Mahallesi ve Evdir Han Antik Yerleşim Yeri bulunur.

Döşemealtı Belediyesi İletişim:

Adres: Yeniköy Mahallesi Atatürk Caddesi - No : 213/
www.dosemealti.bel.tr- / Döşemealtı / ANTALYA

Tel: 0242.421 30 53 Faks: (242) 421 31 85

b. Görev Yapan Belediye Başkanları**

1-İsmail KAŞLI	(1977-1980)
2-Mustafa YILMAZ	(1980-1983)
3-Halil SAY	(1983-1994)
4-Sadi KÜÇÜKBAŞKAN	(1994-2004)
5-Nurettin TURSUN	(2004-2009)
6-Nurettin TURSUN	(2009-...) (İlçe Belediye Bşk.)

*Kaynak: <http://www.dosemealti.bel.tr-> (17/11/2008)

**Kaynak:<http://www.dosemealti.bel.tr-> (17/11/2008)

2. (Mülga) Yeşilbayır Belediyesi

Mülga Yeşilbayır Belediyesi idari olarak, daha önce Belde iken, 5747 Sayılı Kanunla Hürriyet ve Altınkale Mahalleleri olarak yapılandırılarak Döşemealtı İlçe Belediyesi bünyesine katılmış bulunmaktadır. Daha önce Belediye iken öne çıkan hizmetleri arasında altyapı, park bahçe ve bilhassa düzenli ve istikrarlı İmar uygulamalarının (Kat Sınırlaması vb.) ön plana çıktığı ve Beldenin bir cazibe merkezi haline getirilmiş olduğu görülmektedir.

a. Tarihçe*

Yeşilbayır'ın yerleşim serüveni, Osmanlı döneminde Korkuteli-Elmalı arasında o zamanki Karabayır Köyünün bulunduğu bölgede konaklayan 5-6 obanın oluşumuyla başlamaktadır. Yazılı kayıt olarak, 1600 yılların başında dönemin Osmanlı Padişahı 1. AHMET'in, Beydağı eteklerinin Karabayır köylülerinin otlak alanı olduğuna dair yazdığı fermanı bulunmaktadır. Daha önceki dönemlere ait verilere ulaşılamamıştır. Köyün ismine Karabayır denilmesinin sebebi tam bilinmemesine rağmen bir rivayete göre köyün bayırlarında ve yamaçlarında kekiğin bol olmasından siyaha yakın bir yeşil örtü oluşması nedeniyle Karabayır isminin verildiği söylenilmektedir.

Orijinalinin (Mülga) <http://www.yesilbayir.bel.tr> adresinden ulaşılabildiği (17/11/2008) "Berat" ın açıklaması aşağıda belirtilmiştir.

BERAT-I HUMAYUN

(Günümüz Türkçesine Sadeleştirilmiş Hali)

"Cömert emirlerin emiri ve kudret ve saygıların sahibi olan büyüklerin büyüğü (Allah onun yardımını ve yüce iradesini artırsın) Sultan'a;

Geçmişten beri Teke (Antalya) Sancağı Beylerbeyliği'ne arpalık usulüyle tasarruf eden Ömer Bey (Allah onun ikbalini artırsın) ve fazilet ve kerem sahibi kadıların başı olan Antalya kadısı'na (Allah onun faziletini artırsın) hitaben yazılan bu yüce belge vardığında şunlar biline ki;

Ellerinde fermanım olan ve Antalya'ya bağlı Karabayır Köyü ahalisi İstanbul'a yazdıkları dilekçelerinde, İstanos ve Elmalı Nahiyyelerinde bulunan Kaş, Dörtbucak, Kızıl, Gökçe, Gümbetçe, Gölcüklerinin eskiden beri yaylaklarında gezen davarlarının sulandığı bir mahal olduğu ve Kırkpınar, Akpınar, Kaşoğlu, Kuzgun Çukuru, Dikkaya v.s yerlerinde öteden beri yaylalarına ait mera bölgeleri olmasına rağmen, Serikli ve Sökeli Cemaati mensuplarının adı geçen yaylalara davarlarını zorla çıkarıp, meralarına tecavüz etmelerinden dolayı merada darlığa ve kıtlığa yol açtıklarından bahisle mevcut mera işgalinin kaldırılması yönünde emir talep etmeleri üzerine buyurdum ki:

Ömer bey, hadiseyi uygun şekilde teftiş edip, an-

laşmazlık konusunu iyice anlayıp, adı geçenlerin davarları ile şikayet sahiplerinin davarları önceden birlikte yaylıyorlar ise bunu iyice tetkik edesin! Öteden beri adı geçen yerlerin mezkur köylülerin müstakil yaylak mer'aları olduğunu tespit edersen, eskisi gibi bu şahıslara tasarruf ettirip, diğer cemaatlerden hiç kimseyi bu bölgeye taarruz ettirmeyip, şayet inat eden olursa buralardan kovasin. Bu durumu bize yazıp yeniden şikayete hazır hale getirmeyesin ve bu hususları içeren yüce emrimi ellerine verip, tuğrama ve sultanlık almetime güveni artırasın.

Bu berat 1030 Hicri yılının, Rebiu'lahir ayının 10'u ile 20'si arasında yazıldı."

Beratin Yazıldığı Yer:

Konstantiniyye (İSTANBUL)

1940'lı yıllara kadar göçebe hayatı yaşayan Yeşilbayır halkı, ilkbahar ve sonbahar döneminde Elmalı - Korkuteli ilçeleri arasında bulunan Karabayır köyünde, yaz aylarında da Toros dağlarının batı ucunda Beydağlarında bulunan Karabayır yaylasına hayvanlarını otlatmak için çıkarlar ve orada kıl çadırlardan oluşan obalarında 2 ay kalarak Karabayır köyüne geri dönerlerdi. Kış aylarında da o zamanlar yine Karabayır adı verilen, şu andaki Yeşilbayır-Hürriyet ve Altınkale Mahallelerinin bulunduğu bölgeye göçerlerdi.

Yöre halkının yerleşik düzene geçmesi 1940 yıllarda devlet tarafından teşvik edilen ve vatandaş-devlet işbirliğiyle yapılan ve halk arasında hükümet evi tabir edilen evler yapılarak halk yerleşik düzene geçmiş, halk hayvancılığın yanında tarımla da uğraşmaya başlamıştır. Daha sonra Mülga Karabayır Köyü'nün adı, doğa yapısına uygun olarak "Yeşilbayır" olarak değiştirilmiştir.

1994 yılına kadar muhtarlıkla yönetilen Yeşilbayır Köyü, 1994 yılında Belediye Teşkilatı kurularak 2 mahalleden oluşan Belediye yönetimiyle yönetilen Belde haline getirilmiş, 23/07/2004 tarihli 25531 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu kapsamında, Antalya Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı ilk Kademe Belde Belediyesi haline gelmiş, halen de yukarıda belirtildiği üzere Döşemealtı İlçesinin Mahalleleri şeklinde, şirin bir yerleşim bölgesi olarak cazibesini devam ettirmektedir.

*Kaynak:

(Mülga) <http://www.yesilbayir.bel.tr>

b. Görev Yapan Belediye Başkanları

-Necati YANAR (27/03/1994-31/03/1996-(Vefatı Nedeniyle))

-Hasan AKALIN (Haziran/1996-29/03/2009)- (Üç Dönem)

Nilüfer, Kırkgöz Gölü

6. Diğer İdari Kurumlar

- İlçenin idari kurumlarından;
- İlçe Jandarma Komutanlığı önceki mevcut binasında,
  - İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Yeniköy İlköğretim Okulu'nun onarılan eski binasında,
  - İlçe Müftülüğü Halk Kütüphanesi olan binada,
  - İlçe Emniyet Müdürlüğü,

- Mal Müdürlüğü,
- İlçe Nüfus Müdürlüğü,
- İlçe Tarım Müdürlüğü,
- İlçe Özel İdare Müdürlüğü,
- İlçe Sağlık Grup Başkanlığı,
- İlçe Gençlik ve Spor Müdürlüğü,
- İlçe Tapu Sicil Müdürlükleri ve
- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfının, İlçe merkezindeki binalarda halkımızın hizmetine devam ettiği, ayrıca İlçede L Tipi Cezaevi Müdürlüğü'nün de faaliyette bulunduğu anlaşılmaktadır.

7. Konaklama

(Bkz.) Konu ile ilgili Kitabımızın 2.Cilt, "VII- SOSYAL, EKONOMİK ve KÜLTÜREL YAPI-14.KÜLTÜR VE TURİZM-C.TURİZM-2.Belgeli Tesisler" Bölümünden ayrıntılı olarak incelenebilir.

*Hazırlayan:

- A.Kerim ATILGAN,
- İl Kültür ve Turizm Müdür Yardımcısı

Kaynaklar:

- Antalya Valiliği Kültür Envanteri (Merkez)
- <http://www.antalya.gov.tr/>
- <http://www.dosemealti.gov.tr/>
- www.dosemealti.bel.tr
- (Mülga) <http://www.yesilbayir.bel.tr>
- www.tuik.gov.tr
- Antalya Turizm Envanteri-1997

Antalya Döşemealtı